

Oplegger bij beleidsnotitie Inburgering

1. Waarom deze oplegger?

Op 10 november 2020 heeft het college de beleidsnotitie inburgering vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad. Daarna zijn er ontwikkelingen geweest die invloed hebben op het proces van beleid naar uitvoering van de inburgering in onze gemeente.

1. Half jaar uitstel van de nieuwe Wet inburgering

Op 11 november 2020 ontvingen we een kamerbrief over de stand van zaken voorbereiding Wet inburgering¹. In deze brief geeft minister Koolmees aan dat hij de nieuwe Wet inburgering uitstelt. Hij streeft naar een nieuwe ingangsdatum per 1 januari 2022. De reden voor uitstel is dat ketenpartners risico's zien bij inwerkintreding van 1 juli 2021, mede door de gevolgen van de coronacrisis.

Landelijk worden de gevolgen van het uitstel van de Wet inburgering in kaart gebracht. De gesprekken tussen het rijk, de provincies en de VNG gaan in ieder geval over de gevolgen voor de opvang, de huisvesting en de inburgering.

Het college betreurt het uitstel van de Wet inburgering. We willen de ambities en plannen in onze lokale beleidsnotitie inburgering graag zo snel mogelijk tot uitvoering brengen. Uitstel van de Wet inburgering beperkt de mogelijkheden daartoe in 2021. Bijvoorbeeld doordat de gemeenten het komende jaar nog geen regie krijgen over het volledige inburgeringsproces. Dit wil niet zeggen dat we het komende jaar als verloren beschouwen. In tegendeel! We willen in 2021 zoveel als mogelijk in de geest van de nieuwe Wet inburgering werken. De lokale beleidsnotitie inburgering geeft ons daar de nodige richting en handvatten voor.

2. Verdubbeling taakstelling, waardoor grotere tussengroep

Een tweede relevante ontwikkeling die invloed heeft op de vertaling van het lokale inburgeringsbeleid naar de uitvoering in onze gemeente is de verhoging van de huisvestingstaakstelling. Begin november 2020 is bekend geworden dat de huisvestingstaakstelling voor 2021 landelijk wordt verdubbeld.

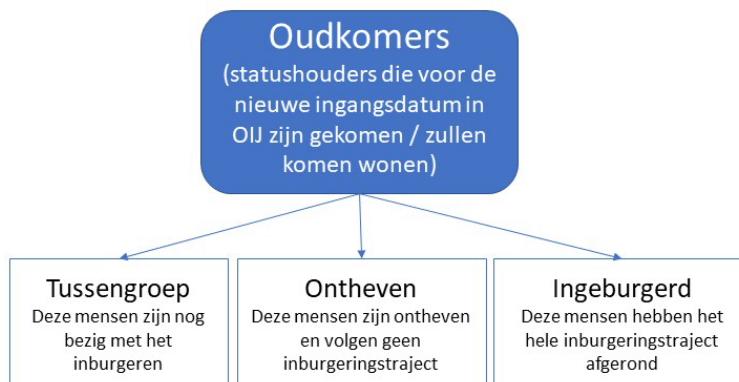
Deze verdubbeling betekent dat er in gemeente Oude IJsselstreek in het eerste half jaar in 2021 geen 16, maar 31 nieuwe statushouders komen wonen. Hiermee vergroten we de zogenaamde tussengroep in onze gemeente. De tussengroep bestaat uit de oudkomers die nog bezig zijn met hun inburgering (zie figuur 1). De statushouders in de tussengroep vallen tijdens hun gehele inburgeringstraject (3 jaar) onder het huidige inburgeringsstelsel. We moeten in de uitvoering dus rekening houden met een grotere groep statushouders die tot in 2024 onder het "oude" inburgeringsstelsel valt.

De verhoging van de taakstelling voor huisvesting van statushouders komt doordat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) achterstanden wegwerkt. We gaan er daarom vanuit dat dit een tijdelijke verhoging van de taakstelling betreft. We verwachten dat de taakstelling in 2022 weer terugkeert naar het 'normale' niveau, zoals in 2020.

In 2020 heeft het rijk financiële middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de ondersteuning van de tussengroep (Oude IJsselstreek: €46.000,-). Het is nog onduidelijk welke financiële middelen in 2021 beschikbaar worden gesteld voor de tussengroep.

¹ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/11/stand-van-zaken-voorbereiding-wet-inburgering-20>

Daarover vinden momenteel gesprekken plaats tussen het ministerie van SZW en de VNG. Naar verwachting horen we eind december 2020 welke rijksbijdrage de gemeenten in 2021 ontvangen voor de tussengroep.

Figuur 1: Samenstelling van de groep oudkomers. De totale groep oudkomers in Oude IJsselstreek bestaat op dit moment uit ongeveer 300 personen.

2. Wat betekenen de ontwikkelingen voor de beleidsnotitie inburgering?

In de beleidsnotitie inburgering vertalen we de landelijke regelgeving naar onze lokale beleidskaders. Het uitstellen van de Wet inburgering en het verhogen van de huisvestingstaakstelling brengen geen inhoudelijke wijzigingen met zich mee. Daarom verandert er inhoudelijk ook niets aan de beleidsnotitie.

Ondanks het uitstel van de landelijke wetgeving willen we in 2021 zoveel mogelijk in de geest van de nieuwe Wet inburgering werken. De lokale beleidsnotitie inburgering geeft ons daar de nodige richting en handvatten voor. Het lokale beleidskader inburgering vormt dan ook de basis voor de uitvoering in 2021 en de jaren daarna. De oudkomers, inclusief de grotere tussengroep, begeleiden en ondersteunen we volgens het nieuwe beleidskader. Snel, goed en volwaardig meedoen, is het doel. We hebben direct en intensief contact tijdens het gehele inburgeringstraject en leggen de focus op de 3 pijlers; taal, werk en gezondheid. Daar gaan we, binnen de mogelijkheden van het huidige inburgeringsstelsel, onverminderd mee aan de slag in 2021.

Het structurele financiële plaatje, zoals opgenomen in de beleidsnotitie inburgering wijzigt niet door het uitstel van de Wet inburgering. Wel heeft het uitstel gevolgen voor de financiering van de inzet op inburgering in 2021. We zijn daarbij afhankelijk van de uitkomsten van de lopende gesprekken tussen het ministerie van SZW en de VNG. Eind december verwachten we hierover meer informatie.

De middelen voor het specialistenteam en de brugklas (zie paragraaf 3) zijn in 2021 niet voorzien. De benodigde middelen zijn mede afhankelijk van de rijksbijdrage die we als gemeente in 2021 ontvangen voor de ondersteuning van de tussengroep. We verwachten in januari/februari een uitgewerkt voorstel, inclusief dekkingsvoorstel, voor het specialistenteam en de brugklas voor te leggen.

3. Invoeringsagenda 2021 met pilots, specialistenteam en brugklas

Om al in 2021 in de geest van de nieuwe wet aan de slag te kunnen, stellen de komende weken een invoeringsagenda op. Daarin geven we aan hoe we in 2021 de speerpunten van het nieuwe inburgeringsbeleid gefaseerd oppakken. Onderdeel is de uitvoering van de reeds gestarte pilotprojecten. Daarnaast is het in 2021 belangrijk om een impuls te geven aan de groep oudkomers, waaronder de grotere tussengroep. In de huidige economische situatie (coronacrisis) en met de overgang van de uitvoering van de Participatiewet van Laborijn naar Stoer B.V. vraagt de participatie van statushouders in onze gemeente nadrukkelijk aandacht. Onze ambitie blijft immers om de uitstroom van statushouders naar betaald werk substantieel te verhogen. Daarom stellen we voor om in dit overgangsjaar te voorzien in een specialistenteam en een brugklas.

Het specialistenteam bestaat uit inzet en training van consultants en sleutelpersonen om de grotere groep oudkomers zo goed mogelijk te begeleiden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opstellen van brede intakes en persoonlijke plannen (PIP), maar ook om advies te geven over de juiste leerroute die de statushouders kan volgen om hun eigen lening zo effectief mogelijk in te zetten. Het op 9 november verschenen rapport van KIS '[Gemeentelijk Beleid Arbeidstoeleiding Statushouders](#)' benadrukt nogmaals dat intensieve begeleiding waar maatwerk en dedicated klantmanagers centraal staan, loont.

Daarnaast is juist in het overgangsjaar de brugklasfaciliteit belangrijk. In een brugklas gaat de inburgeraar direct aan de slag met taal. Dit gebeurt in groepsverband over een periode van 10 tot 12 weken. De brugklas is van waarde voor de tussengroep, zodat zij direct mee kunnen doen in onze gemeente, oefenen met de Nederlandse taal en een sociaal netwerk opbouwen. Voor ons als gemeente heeft de brugklas als voordeel dat we direct in nauw contact zijn met de statushouders in de tussengroep. Zo kunnen we (zonder het wettelijke kader) wel zoveel mogelijk begeleiding en richting geven aan de statushouders die in onze gemeente komen wonen, werken en leven.